

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

”Laadukasta vapaa-ajan viettoa aikuisen turvassa ja ohjauksessa”

Nivan koulu

Kiuruveden kaupungin sivistyslautakunnan
hyväksymä 16.12.2019 § 52

Sisällysluettelo

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat.....	3
2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet ja toimintakulttuuri	4
3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö	6
4. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen	7
5. Yhteistyö	11
6. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa.....	13
7. Toiminnan arviointi.....	13
8. Lähteet	14

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain (628/1998, luku 8 a) mukaista perusopetuksen oppilaille tarkoitettua ohjattua toimintaa. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille.

Toiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle. Pyrkimyksenä on vähentää lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa.

Toiminnan tavoite on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan arvopohja ja tehtävä

Aamu- ja iltapäivätoiminta perustuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen, ihmisuus, sivistys, tasa-arvo ja demokratia, kulttuurinen moninaisuus sekä kestävän elämäntavan välttämättömyys.

Koulullamme on valittu edellisten lisäksi keskeisiksi toimintaa ohjaaviksi arvoiksi vastuullisuus, oikeudenmukaisuus ja turvallisuus. Nämä arvot yhdessä opetussuunnitelman perusteiden arvojen kanssa muodostavat pohjan aamu- ja iltapäiväkerhon toiminnalle.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa

- lapsella on mahdollisuus osallistua ohjattuun ja monipuoliseen toimintaan
- mahdollisuus rauhoittumiseen, lepoon ja välipalaan
- mahdollisuus ohjaajan apuun läksyjen teossa
- mahdollisuus uusiin kaverisuhteisiin ja lasten vuorovaikutustaitojen edistämiseen
- mahdollisuus kokea onnistumisen ja hyväksytyksi tulemisen kokemuksia

2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet ja toimintakulttuuri

Kodin ja koulun yhteistyön tukeminen

Toiminnan tavoitteena on koulun ja kotien kasvatustyön tukeminen. Kodin, koulun ja toiminnan ohjaajien välisen yhteistyön tulee jäsentyä luontevaksi osaksi aamu- ja iltapäivätoimintaa. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo pohjan hyvälle yhteistyölle ja tiedottamiselle.

Lapsen huoltajalla on ensisijainen vastuu kasvatuksesta. Ohjaajat vastaavat lapsen kasvatuksesta yhteisön jäsenenä. Kasvatustyön tukeminen edellyttää kaikilta toimintaan osallistuvilta keskinäistä kunnioitusta, arvontoa, yhteistä vastuuta ja mielenkiintoa lapsen kehitystä kohtaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö eri tahojen kanssa toimii aina huoltajien yksilöidyllä luvalla.

Yhteistyöstä koulun ja kotien kanssa on kerrottu lisää luvussa 5.

Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Yksi aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista on tukea lapsen hyvinvointia, tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä. Henkilökunnan läsnäololla ja myönteisellä asenteella on suuri merkitys. Jokaisen lapsen tulee tuntea itsensä arvostetuksi ja hyväksytyksi. Lasten tulee tuntea, että kaveripiiri hyväksyy heidät ja että he kuuluvat ryhmään. Yhdessä toisten kanssa lapset oppivat sosiaalisessa kanssakäymisessä tarvittavia valmiuksia. Lapsia ohjataan tunnistamaan erilaisia tunteita ja hillitsemään itseään. Toimintaa kehitetään yhdessä lasten kanssa. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa luodaan yhteiset pelisäännöt, millä korostetaan myös sitä, että kasvatusta rakentuu vastuulle ja luottamukselle.

Osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia painotetaan. Iltapäivätoiminta tukee lasten harrastuneisuutta ja antaa lapsille mahdollisuuksia tutustua erilaisiin vapaa-ajan aktiviteetteihin. Iltapäivätoiminnassa on rauhallinen ja turvallinen ympäristö ja ilmapiiri. Iltapäivätoiminnassa lapsella on mahdollisuus rauhoittumiseen, ulkona liikkumiseen ja erilaisiin liikunnallisiin aktiviteetteihin osallistumiseen. Maistuva välipala ja viihtyisä ympäristö lisäävät hyvinvointia.

Koulun ja iltapäivätoiminnan yhteiset suuntaviivat sekä ryhmän yhteinen toiminta tukevat ja vahvistavat lapsen hyvinvointia, tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä.

Eettisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoite on tukea lapsen eettistä kasvua. Toiminnan lähtökohta on perusopetuksen arvopohjassa ja periaatteissa. Eettisen kasvun tavoite on, että lapsi oppii ymmärtämään sekä yksilön vastuuta että jaettua vastuuta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan vähitellen ottamaan vastuuta:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista ja niistä oikeuksista ja velvollisuuksista, joita tämä vastuu tuo mukanaan
- tunteista ja seurauksista, joihin oma käytös johtaa sekä omalla kohdalla että muiden kohdalla
- säännöistä ja sopimuksista, jotka liittyvät ryhmän toimintaan
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan.

Lasten eettistä kasvua edistää se, että iltapäivätoiminnan ilmapiiriä leimaa kollektiivinen vastuu, luottamus ja huolenpito. Aikuisen esimerkki on erityisen tärkeä tuettaessa lasten eettistä kasvua ja yhdenvertaisuutta. Esimerkki on tärkeä myös ryhmän yhteistoiminnan kannalta ja niiden eettisten kysymysten kannalta, joita lapsi kohtaa arjessaan.

Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen ja sosiaalisen tuen antaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoite on edistää osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä tukea lasta sosiaalisesti. Toiminta on suunniteltu siten, että se lisää lapsen osallisuutta ja onnistumisen kokemuksia. Henkilökunta kuuntelee lapsia ja antaa lapsille mahdollisuuden osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan, että erityisen tuen tarpeessa olevat sekä toisenlaisen kulttuurisen taustan omaavat lapset pystyvät osallistumaan toimintaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa kunnioitetaan lapsen omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä elintapoja ja arvoja. Samalla pidetään huoli siitä, ettei kukaan joudu toista huonompaan asemaan esimerkiksi etnisen taustan, sukupuolen, iän, uskonnon tai vamman takia. Eri kulttuureihin tutustuminen tekee toiminnasta monipuolisempaa, lisää ymmärrystä ja rikastuttaa yhdessäoloa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta lisää lasten yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa. Tavoite on, että kaikki lapset saavat kehitystasoaan ja tarpeitaan vastaavaa tukea ja ohjausta. Toimintaa suunniteltaessa on otettu huomioon erot tyttöjen ja poikien kehityksessä ja heidän erilaiset tarpeensa.

Lapset osallistuvat ikätasonsa mukaisesti yhteisten sääntöjen ja toimintaan liittyvien sopimusten luomiseen ja heidän tulee saada kokea osallisuutta. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjintää. Tavoite on havaita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tekijöitä, jotka voivat johtaa syrjäytymiseen ja järjestää lapselle hänen tarvitsemaansa tukea. Tämän takaamiseksi tarvitaan moniammatillista yhteistyötä iltapäivätoiminnan ja kodin sekä muiden tarpeellisten tahojen välillä.

Toimintaa ohjaavana periaatteena on, että lapsi tulee nähdyksi, kuulluksi, ymmärretyksi ja hyväksytyksi. Lapselle tulee välittyä tunne siitä, että hän on arvokas ja ainulaatuinen yksilö ja hän kuuluu osaksi aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteisöä.

Toimintakulttuuri

Aamu- ja iltapäivätoiminnan arvot ja yleiset tavoitteet konkretisoituvat toimintakulttuurissa. Toimintakulttuuri muodostuu yhteisön jäsenten virallisista ja epävirallisista arvoista, asenteista, toimintatavoista, toimintamuodoista ja käyttäytymisestä. Yhteinen toimintakulttuuri luodaan vuorovaikutuksessa kaikkien yhteisössä toimivien kesken. Toimintakulttuurilla on merkittävä vaikutus lapsen viihtymiseen ja turvallisuuden tunteeseen. Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintakulttuurista kerrotaan, ja se tehdään näkyväksi, jotta voitaisiin taata kaikkien osapuolten tasavertainen kohtelu.

Lähtökohtana on sellainen toiminta, joka on tarkoitettu kaikille toimintaan osallistuville lapsille. Kaikki iltapäivätoiminnassa työskentelevät ovat vastuussa lasten hyvinvoinnista yhteisössä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteisö on turvallinen ja kaikki osallistuvat toimintaan mielellään. Toimintakulttuuri edistää lasten, lasten ja aikuisten välistä sekä aikuisten keskinäistä dialogia. Osapuolten päivittäistä kohtaamista sävyttää molemminpuolinen kunnioitus ja ystävällisyys. Toimintakulttuuri edistää yhteistyötä, yhteisvastuuta ja osallisuutta. Toimiva yhteistyö edellyttää, että kaikki kantavat vastuuta ja ovat tietoisia omasta roolistaan.

Päivä on rakenteeltaan ja sisällöltään sellainen, että se luo mahdollisuudet luovuuteen, leikkiin ja iloon, mutta myös rauhoittumiseen, oppimiseen ja yhdessä tekemiseen.

Systemaattinen itsearviointi ja jatkuva kehitystyö ovat olennainen osa iltapäivätoiminnan arkea. Toimintakulttuuria kehitetään määrätietoisesti yhteistyössä lasten huoltajien kanssa sekä yksittäisen lapsen että koko lapsiryhmän tarpeista ja toiveista lähtöisin.

3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö

Iltapäivätoiminnassa keskeistä on se, että toiminta on ohjattua, monipuolista ja turvallista. Leikki ja ryhmässä toimiminen ovat keskeisiä toimintatapoja. Jokainen päivä sisältää vapaata leikkiä. Ohjatun toiminnan ohella on tärkeää, että lapsi saa vapaasti leikkiä, sillä kyse on lapsille myös vapaa-ajan vietosta. Leikki antaa mahdollisuuden myös erilaisten sosiaalisten taitojen harjoitteluun vapaammassa ympäristössä.

Toiminnan ohjaajien tehtävänä on tukea ja rohkaista lasta toiminnassa sekä pitää huolta koko ryhmän sosiaalisesta yhteistoiminnasta ja hyvinvoinnista. Henkilökunnalla on vastuuta toiminnan sisällön toteuttamisesta ja henkilökunta osallistuu aktiivisesti lasten toimintaan. Ohjaajien tehtävänä on myös havainnoida toimintaympäristön tarkoituksenmukaisuutta ja turvallisuutta.

Laadukas iltapäivätoiminta tarjoaa lapselle mielenkiintoista ja tarkoituksenmukaista toimintaa. Toiminta tarjoaa mahdollisuuksia sosiaaliseen vuorovaikutukseen, vahvistaa lapsen itseluottamusta, tukee lapsia omien vahvuuksien löytämisessä ja oman osaamisen kehittämisessä. Iltapäivätoiminta valmentaa itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia itsensä luovaan toteuttamiseen. Iltapäivätoiminnassa lapsi saa ilon ja rentoutumisen kokemuksia sekä esteettisiä elämyksiä.

Aamu- ja iltapäivätoiminta kootaan seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Jokaisen päivään Nivan koulun iltapäivätoiminnassa sisältyy:

- vapaata leikkiä
- ulkoilua
- lepoa ja rauhoittumista
- mahdollisuus läksyjen tekoon sekä ohjaajan apuun läksyissä
- ohjattua kerhotoimintaa, johon lapsi voi halutessaan osallistua (esim. heppa-, liikunta-, musiikkiliikunta-, askartelu-, kokkikerhot)
- välipala

Iltapäivätoiminnan kerhoja pitävät toimintaan osallistuvat ohjaajat. Ohjaajat ovat lapsille tuttuja aikuisia, sillä he toimivat koulupäivän aikana luokissa koulunkäynnin ohjaajina. Kerhoja järjestetään sen mukaan, mitä toimintaan osallistuvat lapset toivovat. Kerhotoiminnassa huomioidaan Nivan koulun toiminnan painotukset, jotka ovat liikunnassa ja kulttuurissa. Tarvittaessa myös erilaiset yhteistyötahot voivat olla mukana kerhotoiminnan järjestämisessä aamu- ja iltapäivätoiminnassa.

Aamutoiminnassa ennen koulun alkua lapsilla on mahdollisuus leikkiä ja touhuta valvotusti sekä heille on varattu mahdollisuus syödä eväät.

4. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen

Kiuruveden kaupunki järjestää 1. ja 2. luokkien sekä erityisopetuksen oppilaille perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä vastaa sivistyslautakunta, joka hyväksyy toimintasuunnitelman, toiminnan asiakasmaksut sekä niihin liittyvät päivitykset.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista vastaa Nivan koulun rehtori. Toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin osallistuvat myös

toiminnan ohjaajat ja siihen osallistetaan toiminnassa mukana olevat lapset sekä heidän huoltajansa.

Toiminnalle valitaan vuosittain vastuuhjaaja, jonka tehtävät määritellään erikseen. Kiinteästi vastuuhjaajan tehtäviin kuuluvat ajantasaisista lapsilistoista ja yhteystiedoista huolehtiminen, perehdytys sekä yhteisistä asioista tiedottaminen koteihin sovitusti.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Nivan koulun tiloissa, toiminnalle erikseen osoitetuissa tiloissa. Käytössä on myös koulun liikuntasali, välineistöä ja koulun piha - alueet turvalliseen ulkoiluun.

Yhdessä ryhmässä voi olla enintään 26 lasta. Tällöin ohjaajia on ryhmässä vähintään kaksi. On kuitenkin tarkoituksenmukaisempaa jakaa ryhmä pienempiin yksiköihin. Tämä mahdollistaa erilaiset toiminnot ja antaa paremmat mahdollisuudet lasten omille valinnoille ja aidolle kohtaamiselle. Nivan koululla on tilat kahdelle (2* 26 lasta) ryhmälle.

Toiminta-aika ja asiakasmaksut

Toiminta-aika on aamuisin klo 6.30-9.30 ja iltapäivisin 12.15-17.00. Toiminta järjestetään koulun tiloissa kaikkina koulupäivinä mahdollisia lauantain koulupäiviä lukuunottamatta.

Asiakasmaksut määräytyvät porrastetusti toiminnassa mukanaolon mukaisesti. Asiakasmaksuista päättää sivistyslautakunta.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut

kertoja	3h tai alle	3-4h	4-5 h	aamulla ja iltapäivällä 3-5 h	
5krt/vk	90€	110€	130€	150€	
4krt/vk	85€	95€	115€	130€	13-17pv/kk
3krt/vk	75€	85€	105€	115€	11-12pv/kk
2krt/vk	65€	75€	85€	95€	6-10pv/kk
1krt/vk	55€	65€	75€	85€	4- 5pv/kk

satunnainen kerhopäivä 10€

Toimintamaksu peritään jokaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu toimintaan. Toimintapaikan irtisanomisaika on yksi kuukausi. Jos lapsi ei sairautensa vuoksi ole voinut osallistua toimintaan yli 10 päivää kalenterikuukauden aikana, maksusta peritään puolet. Mikäli poissaolo toiminnasta jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi on jostakin muusta syystä, kuin sairautensa vuoksi poissa toiminnasta koko kalenterikuukauden, peritään kuukausimaksusta puolet.

Huoltaja voi hakea toimintamaksuun vapautusta. Maksuvapautusta haetaan erillisellä vapaamuotoisella hakemuksella, johon liitetään tarvittavat tositteet. Tositteista tulee käydä ilmi perusteet maksuvapautukselle. Maksuvapautus myönnetään, jos perheen tulot alittavat maksuttoman päivähoiton tulorajan tai huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. Kehitysvammalain piiriin kuuluvien oppilaiden osalta maksua ei peritä.

Maksuvapautushakemus toimitetaan Nivan koulun kansliaan.

Toimintaan hakeminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan erillisellä lomakkeella, joka tehdään ensisijaisesti sähköisenä. Paperilomakkeita on saatavana Nivan koululta sekä kaupungintalon neuvonnasta tai sen voi tulostaa kaupungin nettisivuilta. Paperilomake palautetaan osoitteella: Nivan koulu, Soinintie 2, 74700 Kiuruvesi. Hakulomakkeen voi myös palauttaa Nivan koulun kansliaan.

Haku aika sijoittuu kouluun hakemisen välittömään yhteyteen. Hausta aamu- ja iltapäivätoimintaan ilmoitetaan Kiuruveden kaupungin ja koulun nettisivuilla ja paikallislehdessä.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan ovat etusijalla osallistumaan ensimmäisen luokan ja erityisessä tuessa olevat oppilaat. Mikäli tilaa on, myös toisen luokan oppilaat voivat osallistua toimintaan. Kaikille määrääjassa hakemuksensa palauttaneille tehdään asiasta päätös. Ilman kerhopaikkaa jääneet lapset jäävät jonoon ja heille tarjotaan paikkaa, jos sellainen vapautuu.

Hakuajan jälkeen tulleet hakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä. Mikäli paikkoja on vapaana, voivat lapset aloittaa toiminnassa missä vaiheessa lukuvuotta tahansa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan paikan irtisanomisaika on yksi kalenterikuukausi.

Tiedottaminen

Aamu- ja iltapäiväkerhosta tiedottamisesta vastaa Nivan koulun rehtori. Tiedotus tapahtuu kaupungin ja koulun nettisivuilla. Mikäli tiedotus koskee vain jo toiminnassa mukana olevia, käytetään tiedottamiseen ensisijaisesti Wilmaa tai paperisia koteihin jaettavia tiedotteita.

Välipala

Välipala järjestetään terveystietokoulut, lapsen monipuolinen ravinnonsaanti, ruokailun sosiaalinen merkitys, ravinto- ja tapakasvatus sekä aterioiden virkistävä tehtävä huomioiden.

Välipala tarjoillaan koulun ruokalassa ja välipalan valmistuksesta ja esillepanosta vastaa Nivan koulun keittiön henkilökunta. Välipalasta vastaa Kiuruveden kaupungin ruokapalvelut.

Henkilöstö

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen mukaisesti iltapäivätoiminnassa ohjaajana toimimaan on kelpoinen henkilö, joka

1) on suorittanut tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opistoasteen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana taikka

2) jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lasten kanssa vuorovaikutuksessa toimivaa henkilöstöä koskee laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä.

Henkilöstöä koskee salassapitovelvollisuus. Henkilöstö ei saa ilmaista sivullisille lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja.

Nivan koululla aamu- ja iltapäivätoiminnan esimiehenä toimii rehtori. Toiminnassa mukana olevat ohjaajat ovat koulupäivien aikana koulunkäynnin ohjaajina luokissa. Näin ohjaajat ovat lapsille tuttuja, samoin kuin lapset ohjaajille. Tämä lisää turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä luo toiminnalle luontevan jatkumon koulupäivin molemmin puolin. Lasten päivästä muodostuu näin ehjä ja mielekäs kokonaisuus. Mahdollisia muiden toimijoiden järjestämiä harrastekerhoja voivat ohjata henkilöt, joilla on kokemusta lasten kanssa toimimisesta ja jotka ovat tehtävään soveltuvia.

Henkilöstöä on mitoitettu toimintaan riittävästi laadukkaan ja turvallisen toiminnan takaamiseksi. Toiminnassa voi olla mukana 13 lasta yhtä ohjaaja kohti. Erityisessä tuessa olevat lapset lasketaan kahtena. Väliaikaisesti tästä mitoituksesta voidaan myös poiketa. Pienluokkien oppilaiden kohdalla mitoitusta arvioidaan tuen tarpeen mukaisesti. Tästä arvioinnista vastaa Nivan koulun rehtori yhteistyössä huoltajien, ohjaajien ja oppilaiden opettajien kanssa. Mikäli oppilaalla on koulussa henkilökohtainen avustaja, huolehditaan siitä, että myös aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsella on tarvittavat avustajapalvelut.

Uusien työntekijöiden perehdyttämisestä vastaavat koulun rehtori ja vastuuhjaajaksi nimetty ohjaaja. Koululla on uusia työntekijöitä varten perehdytyskansio, josta keskeisimmät asiat käyvät ilmi. Uusia työntekijöitä rohkaistaan kysymään neuvoa muilta työntekijöiltä. Koko työyhteisöä koskee velvollisuus neuvoa ja opastaa uusia työntekijöitä, sillä kaikki työntekijät ovat vastuussa toiminnasta ja lasten turvallisuudesta.

Hyvinvointi ja turvallisuus

Kaikessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa huomioidaan lapsen oikeus terveelliseen ja turvalliseen kasvu- ja toimintaympäristöön. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun tiloissa. Lasten ja henkilökunnan fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen terveys, hyvinvointi ja turvallisuus huomioidaan toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Riskitekijöiden seurannan, arvioinnin ja valvonnan kehykset määritellään osin kansallisissa ja kunnallisissa turvallisuusohjeissa (esimerkiksi työturvallisuuslaissa ja paloviranomaisten turvallisuussäännöissä), osin yksikkötasolla, esimerkiksi järjestyssääntöjen muodossa. Terveysten ja hyvinvointiin liittyviä riskejä ehkäistään. Mahdollisia riskitekijöitä seurataan, arvioidaan ja valvotaan. Mahdollisia terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä riskitekijöitä

dokumentoidaan ja puutteiden osalta ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin. Valmius toimia tilanteissa, jotka voivat muodostaa terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän riskin iltapäivätoiminnassa koskee koko henkilökuntaa. Koululla on pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, jotka kattavat myös samoissa tiloissa tapahtuvan aamu- ja iltapäivätoiminnan. Ohjaajat ovat ensiaputaitoisia ja taitojen säännöllisestä päivittämisestä huolehditaan.

Jos lapsen terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta herää huoli, asiasta keskustellaan ensisijaisesti lapsen huoltajan kanssa. Tilanteessa, jossa lapsen kasvu ja kehitys vaarantuu kasvuympäristön olosuhteiden, esimerkiksi perheväkivallan vuoksi, henkilökunta on tarvittaessa yhteydessä lastensuojeluviranomaisiin tai poliisiin. Lastensuojelulain mukainen velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus koskee koko henkilökuntaa.

Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja näihin puuttuminen kuuluu kaikille koulussa työskenteleville, aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunta mukaan lukien. Koululla on suunnitelma kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi. Suunnitelman sisältö soveltuu suurelta osin myös aamu- ja iltapäivätoimintaan. Ohjaajien tehtävä on huolehtia siitä, että aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasäännöt ovat kaikille tuttuja ja lapset ovat itse päässeet niihin vaikuttamaan. Ohjaajien tehtävä on myös tehdä selväksi, mitä yhdessä sovittujen sääntöjen rikkomisesta seuraa.

Vakuutukset

Kiuruveden kaupunki on vakuuttanut toiminnassa mukana olevat lapset tapaturmien varalta. Vakuutusturva on voimassa sekä kouluaikana että aamu- ja iltapäivätoiminnan aikana.

Kuljetukset

Kiuruveden kaupunki ei järjestä koulukuljetuksia aamu- tai iltapäivätoiminnasta. Huoltaja vastaa kuljetuksista aamupäiväkerhoon ja iltapäiväkerhosta kotiin.

5. Yhteistyö

Yhteistyö koulun kanssa

Kasvatuksen tavoitteet ja vastuut ovat koulussa ja iltapäivätoiminnassa yhteisiä, vaikka sisällöt ja toiminnot eroavat toisistaan. Aamu- ja iltapäivätoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Toiminnan henkilökunnan ja koulun välinen hyvä yhteistyö on ratkaisevaa, jotta päivästä tulee lapsen näkökulmasta kokonaisuus. Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunta pyrkii luomaan jatkuvuutta koulun harjoittamaan toimintakulttuuriin. Koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunta

keskustelevat toimintaa koskevista yhteisistä periaatteista ja sopimuksista. Yhteistyöhön kuuluu myös se, että koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunta laativat toimintatavat tiedonkululle. Myös huoltajien on saatava tietoa koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan välillä sovitusta periaatteista.

Koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunta sopivat yhdessä huoltajan kanssa siitä, kuinka tieto yksittäisen lapsen kohdalla kulkee. Tiedonkulussa tulee huomioida salassapitoon ja oleellisen tiedon välittämiseen liittyvät säännökset ja näkökulmat.

Toiminnassa mukana olevista ohjaajista on edustus koulun yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä. Tarpeen mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajia voi olla mukana myös moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä. Yksittäisen oppilaan asioissa tämä vaatii kuitenkin aina lapsen huoltajan suostumuksen.

Yhteistyö kodin kanssa

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoite on tukea lapsen kasvua ja kehitystä yhdessä lapsen huoltajan ja koulun kanssa. Huoltajat kantavat pääasiallisen vastuun lapsen kasvatuksesta ja iltapäivätoiminnan henkilökunnalla on ammatillinen vastuu kasvatuskumppanuudessa. Yhteistyön tulee rakentua yhdenvertaisuudelle ja molemminpuoliselle huomaavaisuudelle, kunnioitukselle ja avoimuudelle. Hyvän yhteistyön edellytysten varmistamiseksi on hyvä yhdessä määritellä yhteistyön suuntaviivat.

Huoltajien tulee saada tietoa aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja sisällöistä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilökunta tiedottaa huoltajille ajankohtaisista asioista säännöllisesti sekä mahdollisista poikkeuksista toiminnassa hyvissä ajoin. Tiedottamisesta vastaavat rehtori ja vastuuhjaaja sovitusti.

Huoltajalle tarjotaan mahdollisuus keskustella oman lapsensa asioista aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Henkilökunta tiedottaa huoltajille asioista, jotka koskevat lapsen hyvinvointia aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Päivittäiset kohtaamiset lasta noudettaessa ovat tähän tarkoitukseen sopiva hetki tavata huoltajia ja vaihtaa kuulumiset päivästä. Tarvittaessa voidaan myös soittaa kotiin, mikäli tilanne sitä vaatii.

Vastuuhjaaja huolehtii, että kaikkein lasten huoltajien puhelinnumerot ovat ohjaajien helposti ja tarvittaessa nopeastikin saatavilla. Tämä on tärkeää, jos lapsi sairastuu tai hänelle sattuu tapaturma kesken päivän.

Muu yhteistyö

Nivan koulun aamu- ja iltapäivätoiminta tekee yhteistyötä tarvittaessa eri hallintokuntien ja viranhaltijoiden kanssa, mikäli toiminnan järjestäminen tai lapsen etu sitä vaativat. Yksittäisen lapsen asioissa tietoja voidaan luovuttaa vain huoltajien yksilöidyllä kirjallisella luvalla.

6. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Oppilaille järjestetään perusopetuksessa yleistä tukea, tehostettua tukea ja erityistä tukea. Hyvin toimiva yhteistyö koulun ja iltapäivätoiminnan välillä voi omalta osaltaan edistää lapsen oppimista ja koulunkäyntiä. Iltapäivätoimintaan osallistuminen on mahdollista suunnitella osaksi lapsen tukea.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan keinoja tukea lapselle asetettuja tavoitteita voidaan kuvailla tehostetun tuen osalta oppimissuunnitelmassa ja erityisen tuen osalta oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämisestä koskevassa suunnitelmassa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja voi huoltajan suostumuksella olla mukana, kun tehostettua tukea tai erityistä tukea tarvitsevan oppilaan suunnitelma laaditaan.

Huoltajan, koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan välinen yhteistyö on tärkeää toiminnan toteuttamista suunniteltaessa. Huoltaja sopii henkilökunnan ja mahdollisesti myös koulun henkilökunnan kanssa siitä, miten oppilaan tuen tarve huomioidaan aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Iltapäivätoiminnassa on paremmat edellytykset tukea lapsen kehitystä, mikäli huoltaja on antanut ohjaajille riittävät tiedot lapsensa tuen tarpeista. Koulu voi luovuttaa tietoja oppilaan tuen tarpeesta huoltajan suostumuksella.

Oppilaille, jotka ovat saaneet päätöksen erityisestä tuesta, on oikeus hakea aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa oppilaiden asioiden käsittelyssä tulee huomioida henkilötietolain, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain ja perusopetuslain säännökset vaitiolovelvollisuudesta, salassapidosta ja tietojen luovuttamisesta.

7. Toiminnan arviointi

Arviointi on kehittymisen edellytys. Arvioinnissa otetaan huomioon lasten ja huoltajien mahdollisuudet vaikuttaa iltapäivätoiminnan kehittämiseen. Vuosittain lukuvuoden alussa kerätään lapsilta ja huoltajilta toiveita ja palautetta toiminnasta. Saadun palautteen avulla toimintaa kehitetään ja arvioidaan yhteistyössä toiminnan ohjaajien kanssa. On tärkeää, että toiminnassa mukana olevat ohjaajat sitoutuvat toiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen.

Palautteen ja arvioinnin tarkoituksena on saada luotettavaa, ajantasaista tietoa toimintaa koskevan päätöksenteon ja kehittämisen tueksi sekä toiminnan arjen sujuvoittamiseksi kaikille osapuolille. Arvioinnin avulla saadaan tietoa toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta ja tarjotaan huoltajille, lapsille ja ohjaajille vaikuttamisen mahdollisuus. Näin tuetaan myös henkilöstön osaamista ja huolehditaan toiminnan laadukkuudesta. Laadukas toiminta vaatii toiminnan jatkuvaa seuranta ja henkilöstön kykyä arvioida omaa työtään.

Toiminnan arviointiin kuuluu kyselyjen tulosten julkaiseminen. Kyselyjen tulokset julkaistaan huoltajille, lapsille ja ohjaajille. Samalla julkaistaan myös mahdolliset toimenpiteet, mikäli kyselyn perusteella on havaittu kehitettävää.

Osallistumme myös ulkopuoliseen Opetusministeriön toteuttamaan säännölliseen seurantaan mm. toiminnan laajuudesta, monipuolisuudesta ja hinnoittelusta.

8. Lähteet

Perusopetuslaki 21.8.1998/629

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.199/621

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>

Henkilötietolaki 22.4.1999/523

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523>

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14.6.2002/504 Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020504>

Rikosrekisterilaki 20.8.1993/770.

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930770>

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 14.12.1998/986

Luettavissa: <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980986>

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011. Opetushallitus. Määräykset ja ohjeet 2011:1.

Luettavissa:

http://www.oph.fi/download/131412_po_aamu_ja_iltapaivatoiminnan_perusteet_2011.pdf

Perusopetuksen, perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulun kerhotoiminnan laatukriteerit. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:29.

Luettavissa:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/okm29.pdf?lang=fi>